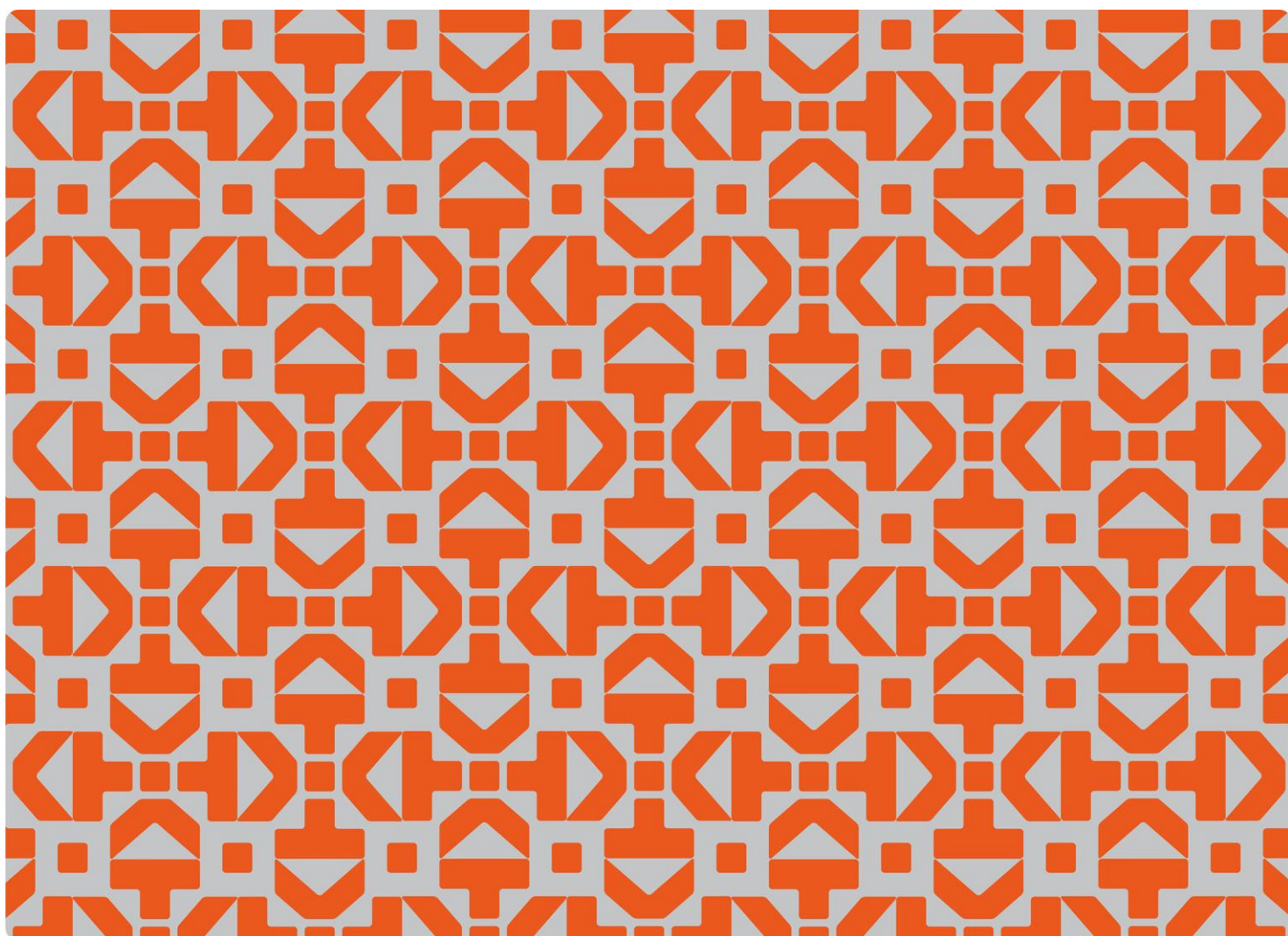

Læreplan i samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 20. juni 2021 med hjemmel i lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) § 30

INNHOOLD

1. OM FAGET	3
FAGETS RELEVANS OG SENTRALE VERDIER	3
RAMMER FOR OPPLÆRINGEN	3
2. KJERNEELEMENTER	3
DEMOKRATIFORSTÅELSE OG DELTAKELSE	3
INDIVID OG FELLESKAP	3
3. TVERRFAGLIGE TEMAER	4
FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING.....	4
DEMOKRATI OG MEDBORGERSKAP	4
4. GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER	4
MUNTLIGE FERDIGHETER	4
DIGITALE FERDIGHETER	5
5. KOMPETANSEMÅL OG VURDERING	5
MODUL: UTDANNING, KOMPETANSE OG ARBEIDSLIV	5
MODUL: FAMILIE, HELSE OG HVERDAGSLIV	5
MODUL: NORGE FØR OG NÅ	6
UNDERVEISVURDERING.....	6
6. VURDERINGSORDNING	6
7. TIMETALL	6
8. GYLDIGHET OG INNFØRING	7

1. Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Læreplan i samfunnskunnskap for innvandrere er en forskrift til lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) og skal brukes i opplæring for deltakere med rett og plikt eller plikt til opplæring i samfunnskunnskap etter denne loven. Formålet med integreringsloven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet. Rett og plikt til opplæring i samfunnskunnskap er regulert i integreringsloven og i forskrift til integreringsloven (integreringsforskriften).

Faget samfunnskunnskap for voksne innvandrere skal sammen med norskfaget gjøre voksne innvandrere best mulig rustet for hverdagsliv, utdanning og arbeidsliv. I deltakernes møte med et nytt land er formålet med samfunnskunnskapsfaget å bidra med nødvendig kunnskap om det nye samfunnet de skal være en del av, og på den måten bidra til å skape en felles referanseramme.

Samfunnskunnskapsfaget skal bidra til å bygge opp under holdninger og verdier som toleranse, likeverd og respekt. Faget skal fremme deltakernes kompetanse i samfunnskritisk tenkning og digital dømmekraft. Slik skal faget være med på å styrke forståelsen for hvordan de kan være aktivt deltakende og kritisk tenkende medborgere i det norske samfunnet, samt hvordan de kan påvirke sitt eget liv og sin egen framtid. Opplæring i samfunnskunnskap for voksne innvandrere skal foregå på deltakerens morsmål eller et språk deltakeren forstår. Deres medbrakte kompetanse og erfaringer, ulik kulturell bakgrunn og flerspråklige ressurser skal anerkjennes og danne grunnlag for opplæringen.

Rammer for opplæringen

Opplæringen i samfunnskunnskap skal gjennomføres på et språk deltakeren forstår, og innen ett år etter at retten og plikten eller plikten inntrådte, jf. integreringsloven § 33.

2. Kjerneelementer

Demokratiforståelse og deltakelse

Deltakerne skal få kjennskap til hvordan noen sentrale geografiske, sosiale og historiske forhold har bidratt til å forme det moderne norske samfunnet. De skal få innsikt i styresett, offentlige institusjoner og samarbeid mellom ulike parter i arbeids- og samfunnslivet. Sentralt her er begrepet tillit og hvorfor og på hvilke måter dette er et viktig trekk ved det norske samfunnet. Deltakerne skal kjenne til hvilke muligheter som finnes til medvirkning, og hvordan de selv kan være aktive medborgere, basert på respekt for og legitimiteten til demokratiske beslutninger.

Individ og fellesskap

Faget skal bidra til forståelse for sammenhengene mellom individ, familie og storsamfunn i det norske samfunnet. Det skal ta opp sentrale temaer knyttet til bærekraft, velferdsstat, arbeidsliv, utdanning, frivillig sektor og andre relevante fellesskap. Deltakerne skal kjenne til hvordan man samhandler på noen ulike arenaer i det norske samfunnet, og hvilke forventninger og muligheter som ligger i

dette. Faget skal bidra til å styrke deltakernes muligheter i yrkesliv og ulike former for opplæring og utdanning, slik at de kan oppnå varig tilknytning til arbeidslivet.

Perspektivmangfold og kritisk tenkning

Kritisk tenkning og etisk bevissthet er både en forutsetning for og en del av det å lære i mange ulike sammenhenger. Deltakerne skal kunne sammenligne forhold ved det norske samfunnet med andre samfunn de kjenner, og slik se sammenhenger i samfunnet fra forskjellige perspektiver. Videre skal de få kjennskap til hvordan de kan vurdere ulike kilder med tanke på formål, og hvor pålitelige og relevante de er. Deltakerne skal kunne bruke forskjellige kilder for å finne og bruke informasjon de har behov for.

3. Tverrfaglige temaer

Folkehelse og livsmestring

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om at deltakerne har kunnskap om det norske samfunnet som kan bidra til å ivareta familieliv og egen og eventuelle barns psykiske og fysiske helse, til å gjøre gode helsevalg og til å ivareta egne behov og egen økonomi. Faget skal også bidra til at deltakerne er rustet til å skape gode relasjoner og delta i ulike sosiale fellesskap, inkludert i frivillig sektor, og til å skape forståelse, respekt og toleranse for mangfold og for andres verdier og livsvalg.

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring også om opplæring, utdanning og arbeidsliv. Faget skal bidra til at deltakerne får innsikt i betydningen av formell og uformell kompetanse, og slik legge til rette for livslang læring og deltakelse i arbeids- og samfunnsnivå.

Demokrati og medborgerskap

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å bidra til at deltakerne kan delta i og videreutvikle demokratiet. Faget skal bidra til at deltakerne utvikler innsikt i demokratiske verdier og prinsipper, samt kunnskap om hva som kan true demokratiet. Deltakerne skal kunne håndtere ulike perspektiver og meningsbrytning, tenke kritisk og vise aktivt medborgerskap. Videre skal deltakerne reflektere over at handlinger på både individ- og samfunnsnivå har betydning for den enkelte og for samfunnet som helhet.

I samfunnskunnskap handler det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap også om opplæring, utdanning og arbeidsliv. Deltakerne skal ha innsikt i sammenhengen mellom de sosiale og økonomiske aspektene ved deltakelse i arbeidslivet. Faget skal bidra til at deltakerne har gode forutsetninger for å forstå hvilke muligheter, rettigheter og plikter som gjelder i utdanningssystemet og i arbeidslivet.

4. Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Muntlige ferdigheter i samfunnskunnskap innebærer å kunne lytte til, tolke, formulere, fremme og grunngi meninger, gi respons og diskutere med andre. Å få tak i andres meninger og stille oppklarende og utdypende spørsmål inngår også. Det innebærer videre å ha ferdigheter til å uttrykke uenighet på en saklig måte og

med respekt for andres oppfatninger, samt å være bevisst på hvordan ulike uttrykksmåter påvirker budskap og mottaker.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i samfunnskunnskap innebærer å ha kjennskap til digital teknologi for å tilegne seg informasjon og kunnskap. Utviklingen av digitale ferdigheter går fra å tilegne seg kunnskap om Norge som et digitalt samfunn til å utvikle digital dømmekraft og bevissthet om nettbruk ved å reflektere over noen av mulighetene og utfordringene ved digital samhandling. Dette innebærer også å vise evne til etisk refleksjon og vurdering av egen rolle på nett og i sosiale medier. Digitale ferdigheter er en viktig forutsetning for videre læring og for aktiv deltakelse i et arbeidsliv og samfunn som er i stadig endring.

5. Kompetansemål og vurdering

Modul: Utdanning, kompetanse og arbeidsliv

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- gi eksempler på barn, unge og voksnes rettigheter, plikter og muligheter i det norske utdanningssystemet, og hvordan utdanning kan finansieres
- gi eksempler på rettigheter og plikter man har som arbeidstaker, knyttet til for eksempel fagorganisering, medbestemmelse og arbeidsmiljø
- gi eksempler på hva skattefinansiert velferd innebærer
- bruke kunnskap om personvern og opphavsrett, samt retten en selv og andre har til privatliv
- bruke kunnskap om arbeidslivet til å ta hensiktsmessige valg knyttet til opplæring, utdanning og arbeid
- samtale om sentrale verdier som det norske skole- og utdanningssystemet bygger på, og hva som forventes av foreldre i samarbeidet mellom skole og hjem
- samtale om betydningen av å bruke ulike arenaer for å lære norsk
- samtale om betydningen av kritisk tenkning og etisk bevissthet, blant annet knyttet til digital dømmekraft

Modul: Familie, helse og hverdagsliv

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- gi eksempler på viktige lover, regler og verdier som omhandler barn og unges rettigheter og rettsvern
- gi eksempler på hvordan offentlige etater, som for eksempel barnehage, skole og barnevern, kan støtte familier
- gi eksempler på hvordan fysisk og psykisk helse kan bli påvirket av livsstil og ulike hendelser, som for eksempel migrasjon
- bruke kunnskap om det norske helsevesenet til å få tilgang til ulike helsetjenester
- bruke kunnskap om sentrale rettigheter, plikter og muligheter som nyankommen innvandrere i Norge
- bruke kunnskap om omgangsformer i det norske samfunnet og om hvordan man kan delta aktivt på sosiale, frivillige og politiske arenaer
- samtale om hvordan arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personlig økonomi, levestandard og livskvalitet

- samtale om hva negativ sosial kontroll, vold i nære relasjoner, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er, om juridiske og personlige konsekvenser av dette, og om aktuelle hjelpetilbud
- samtale om familieplanlegging, prevensjonsmidler og abort, forståelse og respekt knyttet til seksuell identitet og kjønnsuttrykk, samt grensesetting og lovverk knyttet til dette

Modul: Norge før og nå

Mål for opplæringen er at deltakeren skal kunne

- gi eksempler på noen av de viktigste historiske hendelsene og prosessene som har dannet grunnlaget for framveksten av demokratiet i Norge
- gi eksempler på viktige merke- og helligdager, og hvordan disse markeres
- gi eksempler på hvordan demokratiet i Norge fungerer, knyttet til de tre statsmaktene og prinsippet om maktfordeling, politiske partier og valgordningen
- gi eksempler på mangfold i Norge med vekt på ulike familieformer, levesett, boformer og folkegrupper, inkludert det samiske urfolket
- bruke kunnskap om hvilke konsekvenser bruk og misbruk av ressurser har for et bærekraftig miljø og samfunn
- samtale om likestilling og kvinners deltakelse i arbeidslivet, utdanning og politikk, og betydningen det har for utviklingen av samfunnet
- samtale om menneskerettigheter som ytringsfrihet og vern mot diskriminering
- samtale om ulike tradisjoner og syn på religion i det norske samfunnet og endringer på disse områdene over tid

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Læreren skal legge til rette for medvirkning, slik at deltakerne forstår hva de skal lære, og hva som blir forventet av dem, og veilede dem til videre kunnskapssøking.

I tillegg skal underveisvurderingen bidra til at deltakerne reflekterer over egen læring og samtidig får en forståelse av prinsippene og verdiene i det norske skolesystemet. Deltakerne viser kompetanse når de reflekterer over seg selv og andre som en del av samfunnet, og hvordan de kan påvirke sitt eget og andres liv.

6. Vurderingsordning

Opplæringen i samfunnskunnskap avsluttes med prøve i samfunnskunnskap på et språk deltakeren forstår.

7. Timetall

Kompetansemålene er delt inn i tre moduler, som hver har et timeomfang på 25 timer. Kommunene står fritt til å velge hvilken rekkefølge modulene skal komme i for den enkelte deltaker, også for asylsøkere bosatt på mottak.

Deltakere som får oppholdstillatelse som nevnt i integreringsloven §§ 27 og 28 etter 31. desember 2021 skal gjennomføre 75 timer opplæring i samfunnskunnskap.

Asylsøkere som omfattes av integreringsloven § 5 skal fra 1. januar 2022 gjennomføre 25 timer opplæring i samfunnskunnskap.

Følgende overgangsregler gjelder:

Deltakere som får oppholdstillatelse som nevnt i integreringsloven §§ 27 og 28 før 1. januar 2022 skal gjennomføre 50 timer opplæring i samfunnskunnskap. Deltakere som følger introduksjonsloven i henhold til overgangsreglene i integreringsloven § 51 og integreringsforskriften § 72 skal også gjennomføre 50 timer opplæring i samfunnskunnskap.

Asylsøkere som omfattes av integreringsloven § 5 skal fram til 1. januar 2022 gjennomføre 50 timer opplæring i norsk kultur og norske verdier.

Se integreringsforskriften § 73 for nærmere overgangsregler.

8. Gyldighet og innføring

Læreplan i samfunnskunnskap for voksne innvandrere er en forskrift til integreringsloven og gjelder fra 1. august 2021. Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere oppheves 1. januar 2022. Mellom 1. august og 31. desember 2021 er det valgfritt hvilken læreplan som brukes for opplæringen i samfunnskunnskap.

